କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ମିନି ଶାମସୁଦ୍ଦିନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

(2009ର ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 594)

ଫେବୃଆରୀ 2, 2009

[ଡ. ଅରିଜିତ ପଶାୟତ ଏବଂ ଅଶୋକ କୁମାର ଗାଙ୍ଗୁଲି ନ୍ୟାୟାଧୀଶଦ୍ୱୟ]

କେରଳ ସାଧାରଣ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମ, 1963:

ଧାରା 2 (xii) ଏବଂ 17 (3) -'ଦ୍ରବ୍ୟ'- 'କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଗ୍ୟ ଦାବି'- ଲଟେରି ଟିକେଟ୍ ବିକ୍ରୟ - ରାୟ ଦିଆଗଲା ଯେ : ଲଟେରି ଟିକେଟ୍ କ୍ରେତାଙ୍କ ଅଧିକାର 'କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଗ୍ୟ ଦାବି'ର ପରିଭାଷା ମଧ୍ୟରେ ଆସିବ ଏବଂ ତେଣୁ, ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ 'ସାମାନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ'ର ପରିଭାଷାରୁ ଏହାକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।

ସନରାଇଜ୍ ଆସୋସିଏଟ୍ସ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀର NCT ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ 2006 (1) Suppl. SCR 421 = 2006 (5) SCC 603 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।

ନଜିର ସୂଚନା :

2006 (1) Suppl. SCR 421 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 4

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା :ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 594/2009 ।

2007 ମସିହାର ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1525 ରେ ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମ୍ ସ୍ଥିତ କେରଳ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 26.6.2007 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆର୍. ସତୀଶ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ଆଦେଶ

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ଡ. ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ

ଆବେଦନକାରୀ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଲେ ।

ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଆଯାଇଛି।

ଅନୁମତି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲା ।

ସନରାଇଜ୍ ଆସୋସିଏଟ୍ସ ବନାମ ଦିଲ୍ଲୀର NCT ସରକାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ 2006(5) SCC 603ରେ ବିବୃତ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ବିଧାନ ଖଣ୍ଡପୀଠର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ପାଉନାହୁଁ ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ଖାରଜ କରାଯାଇଛି । ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନମତେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି :

"ଆମେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ଯେ ରାଜ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନରେ 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ଶବ୍ଦର ସମସ୍ତ ବୈଧାନିକ ସଂଜ୍ଞାଗୁଡ଼ିକ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବିଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଭାଷାରୁ ସମାନ ଭାବରେ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି । ଯଦି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବି ଇତ୍ୟାଦି 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ପରିଭାଷାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନ ଥାଆନ୍ତା, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାଦ ଦେବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବିଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି 'ଦ୍ରବ୍ୟ' କିନ୍ତୁ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହି ବୈଧାନିକ ବହିଷ୍କରଣ ପାଇଁ, ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବି ମାଲିକାନାର ବିଷୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଇଁ 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ହେବ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବି ହେଉଛି ଅସ୍ଥାବର ସମ୍ପତ୍ତି ଏବଂ 'ଦ୍ରବ୍ୟ' ଶବ୍ଦର ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥରେ କିନ୍ତୁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଯୋଗ୍ୟ ଦାବିର ବିକ୍ରୟ ବିକ୍ରୟ ଟିକସ ଆଇନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହେବ ନାହିଁ ।"

XXXXXX XXXXXX XXXXXX

ଏକ ଲଟେରୀ ଟିକେଟର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳ ଏକ କାଗଜ ଖଣ୍ଡ । ଏହାର ମୂଲ୍ୟ ଏହି ସତ୍ୟରେ ନିହିତ ଯେ ଏହା ଏକ ସୁଯୋଗ କିମ୍ବା ସେହି ସୁଯୋଗର ହସ୍ତାନ୍ତର ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିନିମୟ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟର ପୁରସ୍କାର ଜିତିବାର ଏକ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ଲାଭର ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ । ଏହା ଏହି ଅଧିକାରର ଏକ ଗ୍ରହଣ କିମ୍ବା ପ୍ରମାଣ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ଯେପରି ଆମେ ଦେଖିଛୁ ଯେ ଏଚ୍. ଅନରାଜ ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏକ

କେରଳ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମିନି ଶାମସୁଦ୍ଦିନ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

[ଡ. ଅରିଜିତ ପାସାୟତ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ]

ଲଟେରି ଟିକେଟ ହେଉଛି କେତେକ ଅଧିକାରର ହସ୍ତାନ୍ତରକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରୁଥିବା ସ୍ମାରକପତ୍ରର ଏକ କାଗଜ ଖଣ୍ଡ । ଆମେ ସହମତ ।

XXXXXX XXXXXX XXXXXX

ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଏହି ଅଧିକାର କ'ଣ ଯାହାକୁ ଟିକେଟ୍ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ ? ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଲଟେରି ଟିକେଟ୍ କିଣିବା ସମୟରେ, କ୍ରେତାଙ୍କର ପୁରସ୍କାର ଟଙ୍କାରେ ଏକ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଦାବି ରହିବ ଯାହା କ୍ରେତାଙ୍କ ଦଖଲରେ ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିକାର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦାବିର ପରିଭାଷା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳ ହେବ ଏବଂ ତେଣୁ ଦ୍ରବ୍ୟ ବିକ୍ରୟ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବିକ୍ରୟ କର ବିଧାନ ଅନୁଯାୟୀ 'ସାମାନ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ'ର ପରିଭାଷାରୁ ଏହାକୁ ବାଦ ଦିଆଯିବ ।

R.P. ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।